

Tremtinys

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGOS SAVAITRAŠTIS
2007 m. rugsėjo 7 d.

Nr. 33 (767)

Eina nuo 1988 m.

spalio 28 d.

Prieš kelerius metus Laisvės kovų dalyvio poeto Boleslovo Mačionio broliui vilniečiu Vytautui kilo sumanymas jamžinti nuolatinis ar laikinus prieškario Alytaus apskrities Daugų valsčiaus gyventojus – partizanus, kovojujus ir žuvusius už Lietuvos laisvę. Praėjusiais metais buvo atnaujintas ir išplėstas partizanų memorialas Daugų kapinėse.

Rugpjūčio 26 d. minėjome Dainavos apygardos Kazimieraičio rinktinės Geležinio Vilko tėvynės partizanų Vlado Gavelio-Banado, g. 1924 m. Daugų valsč. Melnytėlės k., Danieliaus Dabrowsko-Žvalgo, g. 1923 m. Daugų valsč. Kančėnų k., ir Broniaus Paulausko-Klevo, g. 1928 m. Daugų valsč. Daugų k., žūtį.

Saulėtą sekmadienio ryta iškilmingo renginio dalyviai rinkosi Alovėje prie bažnyčios. Šv. Trejybės bažnyčioje parapijos klebonas ir Alytaus aps. A. Juozapavičiaus

Paminėtas partizanų atminimas

Renginio dalyviai Čečėtų sodyboje, Pocelonių k.

šaulių rinktinės kapelionas kun. Stanislovas Stankevičius aukoją šv. Mišias. Kunigas S. Stankevičius sakė, kad susirinkome pagerbti, pasimelsti

ir nulenkti galvas prieš tuos jaunus vyrus, kurie kovojo ir žuvo už idėją, aukojosi tautos gerovei. Jie žuvo nelygioje kovoje, jog mes dabar suprastu-

me, kas yra Laisvė. Šie didvyriai kentė šaltį ir badą, jie aukojosi, kad mums būtų geriau. Žmonių pralietas kraujas už savo gimtinę, tautą ir kalbą vi-

sada turėjo prasmę. Nors jie jau ir pastatytas kuklus paminklas, bet svarbiausia jų atminimą jamžinti ne knygoje ar kukliame paminkle, o mūsų visų širdyse, kad juos minėtų per amžius. Klebonas pasidžiaugė, kad yra nauja karta – jaunieji šauliai – graži gyvenimo ateitis, kuri iprasmina žuvusių viltį, sutvirtindama partizanų žūties prasmę.

Po Šv. Mišių vykome į partizanų žūties vietą, Čečėtų sodyboje, Pocelonių kaime, kur buvo pašventintas paminklinis atminimo ženklas. Prie kuklaus paminklo buvo padėta gėlių ir uždegta atminimo žvakutę, tylos minute pagerbtas žuvusių partizanų atminimas. Pamiškės tylą sudrebino Alytaus šaulių pagarbos salvės. Gausiai susirinkę renginio dalyviai sugiedojoj valstybės himną.

Vytautas Mačionis apžvelgė partizaninių kovų, kurių ištakos siekia 1940 metus, eiga.

(keliamas į 4 psl.)

Kaip Užsienio reikalų ministerija vykdo įstatymus

Birželio pabaigoje 22 įvairių frakcijų Seimo nariai kreipėsi į Ministrą Pirmininką Gediminą Kirkilą ir užsienio reikalų ministram Petrą Vaitiekūnį, pateikdami klausimus dėl SSRS okupacijos žalos Lietuvai: kas daroma vykdant Tautos valią ir reikalavimą, kad būtų atlyginta Lietuvos žmonėms bei Lietuvos valstybei padaryta žala. Gautas P. Vaitiekūno atsakymas. (Apie tai rašėme „Tremtinėje“ Nr. 28 (762) 2007 m. liepos 27 d. Ingridos Vėgelytės straipsnyje „Užsienio reikalų ministras okupacijos žalos atlyginimui ragina rūpintis Seimo narius ir pačius nukentėjusiuosius“ – red. past.) Atsakymą paprašėme pakomentuoti Seimo narių Antaną Napoleoną STASIŠKĮ, vieną iš laišką pasirašiusių, Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijos Seime pirmininką.

Reikia pasakyti, kad atsakymas – praktiskai tuščias. Stebina nepagarba Seimui, Seimo nariams, demonstruojamas LR Konstitucijos, įsta-

tymu negerimas, nes dėl okupacijos žalos atlyginimo yra referendumo sprendimas, yra galiojantis įstatymas. Laibaikeista, kai Vyriausybės nariai mano, jog įstatymu nereikia ne tik laikytis, bet net apie juos kalbėti.

Žinoma, kad šiuo klausimu nėra lengva ką nors padaryti. Ministro atsakymas demonstruoja, kad nenorima nieko daryti.

Iš visų užduotų klausimų atsakyta, teisingiau – šiek tiek bandyta gvildenti – vienintelį: kada paskutinį kartą, kokiui lygiu ir kokiu būdu Rusijos Federacijos atstovams buvo pasiūlyta pradėti derybas dėl žalos atlyginimo. Atsakyta tik, kad kreiptasi 2001 m. sausio 20 d. Nidoje ir 2001 m. kovo 22 d. Maskvoje, vykstant tarp Vyriausybės LR ir Rusijos Federacijos prekybinio ir ekonominio, mokslinio ir techninio, humanitarinio ir kultūrinio bendradarbiavimo komisijos pirmininkų susitikimams. Siūlyta tokį klausimą įtraukti į komisijos possėdžių darbotvarkę, bet, Rusijos pu sei atsisakius tą klausimą nagrinėti, tuo buvo pasitenkinta. Ar vėliau šešerius metus bu-

vo bandoma ką nors daryti, nepasakyta nė žodžio.

Reikia pasakyti, kad Užsienio reikalų ministro Petro Vaitiekūno atsakyme vienintelis teigiamas dalykas ir yra tas, kad jis rekomenduoja Lietuvos piliečiams patiemis aktyviau kreiptis į Lietuvos teismus, reikalaujant, kad jiems būtų atlyginta okupacijos metais padaryta žala.

Paklausimas buvo adresuotas ir Ministriui Pirmininkui, o atsakymas atėjo tik iš užsienio reikalų ministro. Lieka neaiški Ministro Pirmininko pozicija. Neturim jokios informacijos, kad Ministras Pirmininkas būtų pavės atsakyti ir užsienio reikalų ministro vardu. Todėl manau, kad yra pademonstruotas visiškas Vyriausybės nesiskaitymas su Seimo nariais ir visiškas šios problemos ignoravimas. Tai ilgalaike strateginė Lietuvos ir ne tik Lietuvos bei Baltijos valstybių, bet ir daugelio Rytų Europos valstybių problema. Anksčiau ar vėliau ten tie klausimai taip pat kils ir reikės juos spręsti.

(keliamas į 4 psl.)

Apginkime istorinę tiesą

Rugpjūčio 23 d. mitingo Vilniuje, prie A. Mickevičiaus paminklo, metu Lietuvos Sąjūdis ir Lietuvos laisvės kovočių sąjunga pasiraše rezoliuciją, kuria kviečia apginti istorinę tiesą, ragina Vyriausybę reikalauti Rusijos atlyginčią žalą sovietų agresijos aukoms bei tikisi sažiningo V. Pociūno žūties aplinkybių tyrimo.

Lietuvos Sąjūdis ir pirmojo Baltijos šalyse viešo protesto dėl Molotovo-Ribentropo 1939 m. sąmokslo prieš taiką ir Europos tautų laisvę 20-mečio minėjimo dalyviai:

reiškia pagarbą ir dekingu 1987 m. renginio iniciatoriams ir visiems Laisvės kovojojams, padėjusiems Lietuvai nusimesti politinio, dvasinio ir socialinio teroropančius;

konstatuoja, kad ši Baltijos laisvės byla dar nebaigta, o daugelis posovietinio gyvenimo problemų verčia nuolat prisiminti Europos tironą – Stalino ir Hitlerio bei jų režimų nusikaltimus;

ragina šių dienų Rusiją, kuri prieš 14 metų sažiningai išvedė iš Lietuvos užsilikusią okupacine kariuomenę, dabar išvesti ir savo slaptąsias pajegas, atsakytinė energetinės ir informacinės ekspansijos, Estijoje išmégintos kibernetinės agresijos ir skverbimosi į visus Baltijos šalių valdymą;

kiečia Vokietijos valdžią prisiminti savo šalies istorinę atsakomybę ir nepataikauti naujoms Maskvos ekspansijos į Baltijos šalis bei visą Europą užmačioms;

kiečia telktis ir viena kitai padėti visas 1939 m. sąmokslo aukas – ne tik Baltijos šalis, bet ir Lenkija, Suomija, Moldovą, ir taip, visų pirma, apginti istorinę tiesą;

pareiškia, kad Rusijos valdžia neturi teisių vėl valdyti Baltijos jūrą ir savivaliauti aneksuotame Karaliaučiaus krašte;

reikalauja, kad Rusija atlygintų skriaudą savo raudonojo teroro ir nesiliaujančios agresijos prieš Lietuvą aukoms nuo Rainių iki Medininkų;

ragina Lietuvos Vyriausybę atsisakyti Rusijos kungiakščių ir pataikūnų bei vykdyti 1992 m. Tautos referendumu valią ir 2000 m. įstatymu nustatyta prievolę nuolat reikalauti 1940–1990 m. sovietų okupacijos žalos atlyginimo;

ragina Lietuvos visuomenę, valdžią ir ypač žiniasklaidą gerbti naujausią tragišką Juodojo kaspino žymę – karininko ir diplomato Vytauto Pociūno kovą už valstybės savarankiškumą ir žūtį lygiai prięs metus Baltarusijoje,

reikalauja sažiningo šios numanomos politinės žmogžudystės tyrimo.

LPKTS valdybos posėdis

Rugsėjo 1 d. Kaune įvyko Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos valdybos posėdis. LPKTS valdybos darbo ataskaitą pateikė valdybos pirmininkė J. Marcinkevičienė.

Posėdyje buvo svarstomas LR Vyriausybės paramos LPKTS kultūrinei ir pilietinio ugdymo veiklai skirtumas (pagal pateiktus filialų projektus), 2007 m. pirmojo pusmečio LPKTS pajamų ir išlaidų sąmata.

LPKTS pirmininkas Antanas Lukša informavo, kad jau pagaminta ir filialams perduota 200 vnt. Partizanų Motinų pagerbimo ženklų, tvirtinamų prie joms pastatyti paminklų. Laukiama iš filialų daugiau žinių šiam darbui testi.

Komisija (P. Jakučionis, A. Lukša, J. Lukšė, J. Endzulaitis) pradėjo darbą dėl Memorialų bei paminklų partizanams nuotraukų albumo išleidimo. Filialus, iki šiol neatsiplėpusius į raginimus pateikti nuotraukas, prašome jas atsiusti LPKTS valdybai.

Posėdyje aptartas Lietuvos

tremtinių, politinių kalinių ir Laisvės kovų dalyvių sąskrydis „Su Lietuva Širdy“ įvykės Ariogaloje 2007 m. rugpjūčio 4 d., kurį organizavo Kauno apskričies viršininko administracijos sudarytas organizacinis komitetas (pirm. Z. Kazakevičius), renginio scenarijaus autorius, aktorius P. Venslovas, Raseinių rajono savivaldybė, Ariogalo seniūnija (seniūnas A. Valiušis), LPKTS sudaryta darbo grupė (A. Lukša, J. Marcinkevičienė, P. Musteikis, V. Briedienė, V. Jogminienė, B. Kažemėkaitė, D. Maciukevičienė, J. Sankelis, E. Strončikas, O. Tamošaitienė).

LPKTS Utenos filialas ir Vytauto apygardos partizanų valdyba rugsėjo 15 d. rengia žygi Vytauto apygardos partizanų kovų takais. Renginio programa ir maršrutas išspausdinti „Tremtinyje“. Pasitarta dėl jubiliejinio renginio, skirto LPKTS 20-mečiui paminėti. Prieš dvvidešimt metų, 1988 m. liepos 29 d., prie Kauno pilies įvyko valdžios nesankcionuotas mitingas, kuris nustatė

„Tremtino“ klubo steigiamojo suvažiavimo datą (1988 m. rugpjūčio 26 d.).

Posėdyje buvo svarstomi Tremties ir rezistencijos muziejaus Kaune (Vytauto pr. 46) klausimai. Nuo 2007 m. birželio 14 d. šis muziejus po ilgos pertraukos (atlirkas remontas, atnaujinta ekspozicija) veikia kaip atskira Kauno miesto muziejaus ekspozicija. Valdyba pažymėjo, kad ekspozicijayra istoriškai susiformavusi (per 15 metų visos Lietuvos gyventojų dovanoti eksponatai). Šis vertingas rinkinys negali būti išformuotas, todėl valdyba atsakingai svarsto, kaip jį perduoti Kauno miesto muziejui.

Buvę Lietuvos politiniai kaliniai ir tremtinių nemažai prisidėjo pasiraše piliečių reikalavimą LR Generalinei Prokuratūrai, kad įvyktų išsamus tyrimas, paviešinant dokumentus dėl pulkininko Vytauto Pociūno žūties aplinkybių. Valdyba kreipiasi į filialus, kad parašu rinkimas būtų tēsiamas.

„Tremtino“ inf.

TS PKTF valdybos posėdis

Rugsėjo 1 d. Kaune, LPKTS būstine, įvyko Tėvynės sąjungos Politinių kalinių ir tremtinių frakcijos valdybos posėdis. Jam pirmininkavo TS PKT frakcijos valdybos pirmininko pav. Petras Musteikis.

Posėdžio metu TS PKT frakcijos valdybos nariai svarbiausią dėmesį skyrė ir diskutavo dėl Tėvynės sąjungos ir Lietuvos socialdemokratų partijos bendradarbiavimo sutarties pratęsimo. Sutarties terminas baigiasi šių metų rugsėji, todėl TS PKTF valdybos nariai pasidalijo nuomonėmis, ar Tėvynės sąjunga turi toliau remti LSDP Vyriausybę.

Svarstyti būta jvairių, tačiau dauguma frakcijos valdybos narių pasiliuko prie nuomonės: jei per daug „bičiuliausimės“ su socialdemokratais, galime prarasti dalį savo elektorato. Valdybos nariai, siūlė nepasirašyti naujos bendradarbiavimo sutarties, motyvavo tuo, kad pasidomėjus, kaip socialdemokratai vykdė priimtos sutarties

punktus, rasta nemažai neįvykdytų įsipareigojimų: nepazabota korupcija, neišspręsti VSD ir valstybės struktūrų užvaldymo, švietimo reformos, valstybės žemės pardavimo „ūkininkams“ klausimai.

Kai kurie frakcijos valdybos nariai siūlė prieš pasiransant naują bendradarbiavimo su LSDP sutartį tartis dėl kiekvieno punkto ir pažymėti atlikimo terminus bei atidžiai juos kontroliuoti. „Kai kiekvienas kelsime klausimą: kas svarbiau – valstybės ar partijos reikalai, ji galbūt „išgirs“ ir socialdemokratai“, – sakė TS PKTF pirmininkas, Seimo narys dr. Povilas Jakučionis. Šį klausimą rugsėjo 8 d. svarstys TS taryba, atsižvelgdama į TS skyriuose bei šiame TS PKTF valdybos posėdyje priimtus nutarimus.

Diskusijose dalyvavo: TS PKT frakcijos pirmininkas, Seimo narys dr. P. Jakučionis, TS PKTF tarybos pirmininkė, Seimo narė V. V. Margevičienė, TS PKTF tarybos pirmi-

ninko pav. J. Stanėnas, TS PKTF valdybos pirmininko pav. P. Musteikis, TS PKTF valdybos atsakingoji sekretorė O. Tamošaitienė, TS PKTF valdybos narė J. Marcinkevičienė, Seimo narys prof. A. Dumčius, TS PKTF valdybos nariai – E. Strončikas, V. Mickus, G. Uogintas, T. Masėnas, V. Buškevičius, R. Paplauskas, V. Jogminienė, V. Haase, Z. Čerkauskas, V. Mickus, A. Dragūnevičius ir kiti.

Aptartos TS PKTF jungimosi su Krikščionių demokratų partiją galimybės. TSPKT frakcijos pirmininkas P. Jakučionis informavo, kad šiuo klausimu dardiskutuojama, tačiau derybų eiga palanki. Valdybos nariai pritarė galimam dešiniųjų partijų jungimuisi.

Posėdyje aptartas TS PKTF statutas, pakomentuotos pataisytos pastraipos. Pataisas parengė ir posėdžiu pateikė TS PKTF valdybos pirmininko pav. P. Musteikis.

„Tremtino“ inf.

Seimo socialinių reikalų ir darbo komiteto informacija

Tremtyje išbūtas laikas prilyginamas darbo stažui

Nuo šių metų liepos 1 dienos, įsigaliojus Valstybinių socialinių draudimo pensijų įstatymo pataisoms, numatyta, kad priedas už stažo metus bus mokamas visiems senėvės bei netekto darbingumo (invalidumo) pensijų gavėjams, kurie įgijo didesnį nei 30 metų stažą. Už kiekvienus pilnus stažo metus virš 30 metų mokama 3 procentai bazinės pensijos.

„Daugeliui buvusių tremtinių kyla klausimas, ar tremtyje išbūtas laikas yra prilyginamas darbo stažui, ar tik tremtyje išdirbtas laikas? Noriu pabrėžti, kad darbo stažui yra prilyginamas reabilituotų politinių kalinių ir tremtinių kalinimo ir tremties faktinius laikas. Pavyzdžiu, jei žmogus yra gimęs tremtyje, tai laikas nuo jo gimimo iki grįžimo į Lietuvą yra prilygi-

namas darbo stažui. Tačiau darbo stažas néra dvigubinamas už tremtyje išbūtus metus nuolat dirbant.

Kreiptis į „Sodros“ teritorinius skyrius turėtų tik tie, kurie néra pateikę dokumentų, įrodančių iki 1995 m. saušio 1 d. įgytą stažą, – informavo LR Seimo narė, Seimo socialinių reikalų ir darbo komiteto narė Vincė Vaidevutė Margevičienė.

Žinių iš Seimo

Seimo nariai sesiją pradės naujoje salėje

TS bendra nuostata yra ta, kad norint spręsti atsiradusią koliziją dėl dvigubos pilietybės, referendumas nėra būtinas.

“Nelabai suprantu kritiką, kurie, atrodo, nėra skaitę nei mūsų siūlymų, nei Konstitucinio Teismo išaiškinimų, o yra girdėj tik keletą žodžių, kuriuos yra pasakės ir Konstitucinio Teismo pirmininkas, kad reikalingas referendumas. Nesu prieš referendumus, bet turiu pasakyti, kad mane stebina politikų veržimasis į referendumą, – problemas galima spręsti įstatymais. Ar tame veržimesi nėra bandymų ieškoti kokių nors priviliumų savo rinkimų kampanijai, nes referendumas suaptu su Seimo rinkimais?” – klausė A. Kubilius.

Jis priminė, kad KT savo garsiajame išaiškinime praėjusių metų spalio mėn. yra pasakės: “Pabréžtina, kad jeigu įstatymų leidėjas ištikrujų vadovaujasi nuostata, kad dvigubos pilietybės nereikia riboti, jis pirmiausia turėtų imtis atitinkamų Konstitucijos nuostatų, inter alia 12 straipsnio, revizijos ir tai daryti laikydamas tos tvarkos, kuri yra nustatyta pačioje Konstitucijoje”.

“Taigi tik tuo atveju, jei būtų galvojama, kad nereikia riboti teisių į dvigubą pilietybę, reikėtų rengti referendumą. Tačiau ribojimo atsisakymas būtų klaida. Nežinau šalies, kuri neribotų. Ir dabar Konstitucija numato ne dvigubos pilietybės draudimą, o ribojamą įstatymo nustatytais atskirais atvejais”, – aškino A. Kubilius.

Jis nusistebėjo A. Paulausko iniciatyva siūlyti referendumui nuostatą, kad kiekvienas Lietuvos pilietis galėtų būti kitos valstybės piliečiu be jokių apribojimų: “Nesuprantu, ar A. Paulauskas nesupranta, ką siūlo, nors yra priatyres teisininkas, ar sąmoningai tai daro. Tokio siūlymo įgyvendinimas reikštų, pavyzdžiu, kad Lietuvoje gvenantys 200 tūkst. rusakalbių potencialiai galėtų pretenduoti į Rusijos pilietybę, išlaikydami Lietuvos pilietybę, ir Rusija įgytų visas teises ginti jų interesus. Kremliaus tiesiog džiaugtusi tokia dovana. Abchazijoje jie tai įgyvendina sąmoningai, nors gana sunkiai. Siūlau nejuokauti tokiais dalykais ir neaukoti Lietuvos valstybės interesų rinkimų kampanijai. Ir nesužlugdyti Lietuvos piliečių teisės turėti dvigubą pilietybę, bet tai daryti remiantis sveiku protu”. (keliamas į 3 ps.)

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 2 psl.)

Naujas senu darbų sąrašas Vyriausybei

Rugsėjo 3 d. spaudos konferencijoje Seime Tėvynės sąjungos pirmininkas Andrius Kubilius prieš naujas derybas su valdančiaja koalicija dėl paramos (susitarimo terminas šiuo metu jau yra pasibaigęs) G. Kirkilo mažumos Vyriausybei išdėstė svarbiausių darbus, kuriuos, TS požiūriu, turėtų atlikti Vyriausybė ir valdančioji dauguma. Jo manymu, pirmenybė turėtų būti teikiama antikorupciniams, energetiniams, aukštojo mokslo reformos ir dvigubos pilietybės klausimams.

A. Kubilius pirmiausia ragina užbaigtį "Dujotekano" ir VSD reikalų tyrimą bei pastarosios pertvarką. Be to, priimti antikorupcinius įstatymus, numatančius valdininkų nepagrįsto praturtėjimo pripažinimą korupciniu. Taip pat jis siūlo iki žiemos (rinkimų vaikus pradžios) sutvarkyti rinkimų ir partijų finansavimą bei įkurti specialų STT padalinį, kuris kontroluotų partijų finansus. Energetikos aktualijų A. Kubilius svarbiausiu prioritetu paskelbė atominės elektrinės ir elektros ūkio įjungimą į europines sistemos. Jis paragino Vyriausybę nesitraukti ir ryžtingai siekti aukštojo mokslo reformos. Taip pat jis norėtu "matyti bendras pastangas kurti tikrą kovos su alkoholizmu strategiją, imantis ne tik atskirų veiksmų".

Ypatingą dėmesį TS pirmininkas atkreipė į būsimą 2008 metų valstybės biudžetą. Jo manymu, jis turėtų būti formuojamas taip, kad jo deficitas neperžengtų 0,5 proc. ribos: pagal euro įvedimo planą Lietuva įsipareigojo turėti tokį fiskalinį deficitą. A. Kubilius prognozavo, kad Vyriausybė pateiks biudžeto projektą su dideliu fiskaliniu deficitu, gerokai viršijančiu 1 proc. (gal net arti 1,5 proc.). Todėl jis perspėjo, kad tokį Vyriausybės planą, galima nutolinančią Lietuvą nuo euro įvedimo, TS nerems.

"Tai pakankamai nemažas preliminarus darbų sąrašas. Premjerui pats laikas pradėti galvoti, koks bus jo palikimas ir kuo jis nori išlikti Lietuvos istorijoje: ar tik premjeru, kuris įnirtingai gynė "Dujotekanos" ir dujininkų interesus, taip pat ir VSD reikalų tyrime, ar premjeru, kurio premjeravimo metu buvo padaryta ir keletas svarbių darbų", – konstataavo A. Kubilius.

Ingrida VĖGELEYTĖ

Politinė padėtis Lenkijoje tapo visiškai chaotiška, skandalai sekė vienas po kito. Mus pasiekia vis naujos žinios apie aukščiausią pareigūnų, politikų areštus, kratas. Premjero Jaroslavo Kačynskio iš pareigų pašalintas vidaus reikalų ministras Janušas Kačmarekas buvo suimtas po kelių dienų. Jis apkaltintas informacijos apie korupciją Lenkijos žemės ūkio ministerijoje nutekinimu. Negana to, iš pareigų buvo atleistas ir suimtas Lenkijos policijos vadas Konradas Kornatovskis. J. Kačmarekas buvo labai artimas brolių dyvinių – prezidento Lecho Kačynskio ir premjero Jaroslavo Kačynskio – partijos „Įstatymas ir teisingumas“ žmogus. Tokių dalykų dar nebuvo nė vienoje pokomunistinėje valstybėje. Šios brolių L. ir J. Kačynskių akcijos keilia nuostabą visai Europai. Žinomas britų istorikas ir Rytų Europos specialistas Normanas Davisas, vertindamas politinę padėtį, pirmiausia pripažista, kad žlugus komunistiniam režimui Lenkijoje liko be galo daug purvo ir kone kiekvienas daugiau ar mažiau yra susitepęs. Pasak britų po-

Ivykiai, komentara

Sumaištis Lenkijoje

litikos specialisto, „tai, kas darbar vyksta Lenkijoje, yra nesuvirškintos praeities išvėmimas“. Aišku, N. Davisas nepasakė nieko nauja. Visų komunistinių šalių didelė vi suomenės dalis susitepusi komunistinės priespaudos ir melo purvu. Todėl kaltinti Lenkijos vadovus, siekiančius įvirtinti savo valdžią ir besiūmančius neįprastą priemonių suiminėjant aukšto rango politikus, būtų ne visai teisinga. L. ir J. Kačynskiai iš tiesų bando nors apkapoti išaugusias korupcijos slibino galvas, tačiau tai daro arba nesuvokdami pasipriešinimo mastą, arba donkichotiškai kovoja su vėjo malūnais, pavyzdžiu, užsimoje suimti ar bent sutramdyti patį turtgingiausią Lenkijos verslininką milijardierių Ryšardą Krauzę. Jo ryšiai driekiasi labai toli ir yra apraizgė daugelį Lenkijos politikų, ir ne vien tik buvusius komunistus.

Žinoma, galima kaltinti brolius L. ir J. Kačynskius neįžvalgumu, kad jie sudarė gana keistą ir tikrai nevykusią

prokurorų ir teisininkų klanui, kuris, valdant prezentui A. Kvašnievskiui ir jo kairiųjų vyriausybei, nekreipé jokio dėmesio į aukštų politikų ir oligarchų korupciją bei kitus finansinius nusikaltimus. Todėl šis 37 metų prokuroras, kuriam premjeras J. Kačynskis patikėjo teisingumo ministro postą, yra tarsi rakstis politikams, kurių rankos nešvarios.

Kaip toliau vystysis ivykiai Lenkijoje, sunku prognozuoti. Tačiau aišku, kad vis didėjantys susivienijusios opozicijos kaltinimai dabartiniam prezentui ir premjerui dėl naikinamos demokratijos Lenkijoje ir noro įvesti vos ne autoritarinį ar klerikalinį režimą, be pėdsakų nepraeis. Taigi Lenkijai atėjo dar vienas išbandymų metas. L. ir J. Kačynskiams užkluidžius privilegiuotų klaną, tapusį neliečiamųjų kasta, galima laukti pačių netikėčiausiu padarinių, nes ir Lenkijoje, kaip ir kitose komunistinėse šalyse, manipuliatorių paprastų žmonių samone netruksta – jie gali atiduoti savo balsus už bet kokį apsišaukėlių „mesiją“.

Vienintelis, nepakeičiamas

Pernelyg ilgai užsisėdėjo ir "pamiršo darbo žmonių" reikalus. Tačiau niekas neabejoja, jog artėjant Dūmos, ypač prezidento rinkimams, Kremlis į svarbiausius postus provincijoje skiria patikimus žmones, daugiausia – iš valdžios partijos "Jedinaja Rosija" faktiškai pakeitusios SSKP. Smulkesni kauleliai numetami komunistams. Nepaisant avantiūristo ir skandalisto V. Žirinovskio uolumo koliojant ir grasinant pagrindiniams Rusijos "priešams" – Baltijos valstybėms ir Gruzijai, Kremlui jau nusibodo šis politinis mankurtas. Jo, kaip Dūmos vicepirmininko, išsišokimai įvairiuose tarptautiniuose forumuose daro meškos paslauga pačiam V. Putiniui, vis dar vaidinančiam sukalbamą politiką. Be to, visose valdžios struktūrose dirba ne tik buvę KGB kadrų, bet ir didžiausią konkernų statybiniai. Geriausiai dabartinę vidaus politinę padėtį įvertino viena iš V. Putino numylėtinį, gal net galima įpėdinę, Sankt Peterburgo gubernatorė Valentina Matvienko, pareikšdama: "Šiuo metu dauguma politinių partijų virtos komercinėmis struktūromis,

kurios užsiima politiniu verslu."

Tačiau visos politinės aistros verda dėl to, kas gi taps V. Putino įpėdiniu, teisingiau – įstatytiniu ar marionete. Tačiau tos kalbos ir spėlionės apie V. Putino įpėdinį galikai bomis ir likti. Nesvarbu, kad nauju Kremliaus valdovu jau įvardijamas buvęs gynybos ministras, KGB pareigūnas, pirmasis premjero pavadutojas Sergejus Ivanovas, dar faktiškai tvarkantis visus Rusijos vyriausybės reikalus, o oficialusis premjeras Michailas Fradkovas tėra tik nieko nesprendžianti marijonė. Kalbama ir apie V. Putino bičiulį, ne kartą užėmusi aukštus ir įtakingus postus Kremluje, Dmitrijų Medvedevą bei tvarkantį rusiškų ginklų pardavimo reikalus Sergejų Čemezovą. Neseiniai vienas V. Putino padėjėjas Igoris Šuvalovas užsiminė, jog tarp galimų kandidatų į prezidento postą gali būti ir dabartinis Rusijos geležinkelį vadovas, buvęs KGB generolas Vladimiras Jakuninas. Ši pavardė Lietuvoje gerai žinoma po to, kai Prezidentas V. Adamkus nežinia užkokius nuopelnus apdovanojo šį čekistą aukštū

Lietuvos ordinu.

Būtina atkreipti dėmesį į tai, ką neseniai Rusijos žmonėms pasiūlė Kazachstano prezidentas Nursultanas Nazarbajevas. Po užtikrintai laimėtų parlamento rinkimų Kazachstane, kurių metu jo partija surinko vos ne šimtą procentų balsų, N. Nazarbajevas patarė rusų politikams liautis "volioti durnių", spjauti į užsienio vertinimus ir puolė ant kelių prieš Vladimirovičių, kad šis keltų kandidatūrą trečiai kadencijai. Kitaip, anot N. Nazarbajevos, Rusiją gali užpulti nelaimės – infliacija, korupcija, oligarchų savivalė ir t.t., juolab kad V. Putiną, kaip stabilumo garantą, dabar remia 75 proc. Rusijos gyventojų.

Ne atsitiktinai žinomas Rusijos politologas ir publicistas Viačeslavas Rostikovas Kremliaus vadovui pataria: "Visai laiku toks protinės išvalgiasias politikas, ką tik laimėjęs fantastišką pergalę Kazachstano prezidento rinkimuose, Nursultanas Nazarbajevas visa širdimi pritaria Jums ir mumis visiems eiti su Jumis ir Jūsų nubrėžtu keliu."

Jonas BALNIKAS

Paminėtas partizanų atminimas

(atkelta iš 1 psl.)

Pradžią Geležinio Vilko Lietuvos partizanų (GVLP) pogrindinei organizacijai 1940 m. spalio 1 d. davė grupė Daugų valsčiaus patriotų, vadovaujamų pašto viršininko Petro Juonio. Lapkričio 17 d. valsčiuje jau veikė 10 skyrių (Sokonių, Daugų, Dvarčenų, Atžalyno, Vėžionių, Skabeikių, Zvirgždėnų, Užukalnių, Bukauciškių ir Geidukonių), kurie sudarė GVLP Daugų apygardą. Vos per keliis mėnesius pogrindžio sąlygomis suburta masinė antisovietinė organizacija, kuriai vien Daugų valsčiuje priklausė 195, Alytuje – 100 narių, o visoje Dzūkijoje apie 700 narių. Jų sukurė ne kokie nors žinomi politikai, kariškiai ar intelligentai, o paprasti valstiečiai, daugiausia – buvę šauliai ir Tautininkų partijos nariai, moksleiviai. Pokařiui susikūrė partizanų būriai, buvo įkurta Geležinio Vilko tėvonija, kurios vienas iš įzemiausių vadų buvo Vaclovas Voveris-Žaibas. V. Mačionis priminė, kad ne visi partiznai žūdavo atvirose kautynė-

se, o buvo išduoti jų bunkeriai ar patekdavo į priešo pasalas. Laisvės kovų dalyvis Stasys Lasauskas, g. 1927 m. Alovės valsč. Bogušiškių k., pažinojės žuvusiuosius, pasidalino prisiminimais apie tų dienų įvykius. Ūkininko Edvardo Čečėtos sodyboje, tvarte įrengtame bunkeryje slėpėsi trys partizanai. 1948 m. gruodžio 31 d. Pocelonų k. gyventojui Jonui M. (autorui pavardė žinoma) išdavus Alovės valsč. enkavēdistams ir stribams, pastarieji apsupo tvartą, kuriame buvo bunkeris. Apsupti partizanai, supratę, jog nepavyks prasiveržti, nusprendė gyvi nepasiduoti. Jie sunaikino dokumentus, supjaustė savo batus, kad stribams neatitektų, ir žuvo nelygioje kovoje. Jų išniekinti kūnai buvo numesti Alovės miestelyje prie stibų būstinių, vėliau sumesti į aplieštą pastatą Poteronių kaime, netoli Alovės. Palaidojimo vieta nežinoma. Išdaviką Joną M. partizanai už išdavystę nušovė. Sodybos šeimininkas E. Čečėta buvo suimtas ir kalėjo lageryje.

Gintaras LUČINSKAS

Kaip Užsienio reikalų ministerija vykdo įstatymus

(atkelta iš 1 psl.)

Prasidėjus sesijai tą klausimą bandysiu kelti Seime. Domėsiuosi ir kitų Seimo narių, kurie pasirašė po šiuo paklausimu, nuomone, ar juos tenkina toks atsakymas. Manyciau, kad į tribūnų reikėtų iškvesti užsienio reikalų ministrą ir paprašyti žodžiu atsakyti į jam pateiktus klausimus.

Ta pačia proga reikia pamini dar vieną dalyką: į mūsų komisiją kreipėsi Lietuvos pilietis Algimantas Peleckas, dabar gyvenantis Latvijoje. Vaikas būdamas 1941 m. jis buvo ištremtas prie Laptevų jūros. Yra kreipėsis į kelis Maskvos teismus, kad jam būtų atlyginta žala, nes jis vaikystėje dėl žiaurių tremties sąlygų tapo invalidu visam gyvenimui. Rusijos teismai įvairiai formaliai pretekstais siuntinėjo jį iš vieno teismo į kitą. Jis turi šešių teismų atsakymus, tik įdomu, kad nė viename nepasakyta, jog Rusija neprivalo arba neatlygiens SSRS okupacijos žalos. Visas tą atsakymų kopijas A. Peleckas atsiuntė Seimo užsienio reikalų komiteto pirm. Justi-

nui Karosui. Užsienio reikalų komitetas tą raštą persiuntė Pasipriešinimo okupacijams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų teisių ir reikalų komisijai. Mūsų devynių narių komisija, sudaryta iš visų frakcijų atstovų, apsvarstė ir priėjo prie vieningos išvados, kad šiuo atveju Lietuvos Vyriausybė diplomatinėmis priemonėmis turi ginti savo piliečių teises. Tai Užsienio reikalų ministerijos pareiga. Komisijos posėdyje nutarėme grąžinti laišką Užsienio reikalų komitetui, prašydami pavesti Užsienio reikalų ministerijai ginti Lietuvos piliečio teises diplomatinėmis priemonėmis, kadangi jis pats visas galimybes išnaudojo. Užsienio reikalų komitetas savo ruožtu kreipėsi į Užsienio reikalų ministeriją.

Buvo gauti dar keleto žmonių prašymai atlyginti okupacijos metu šeimos patirtus nuostolius. Tie laiškai taip pat persiūstė Užsienio reikalų komitetui ir Užsienio reikalų ministerijai.

Parengė
Audronė V. ŠKIUDAITĖ

Lietuvoje donkichotams nėra teisinio pagrindo

(Tėsinys.
Pradžia Nr. 32 (766))

Piliečiai ar tiesiog minia?

Pasak politologo Andriaus Navicko, vienas iš svarbiausių visuomenės, pilietinės bendrijos bruožų, skiriantis ją nuo minios, tai bendrų reikalų perspektyvos egzistavimas. Sios tezės oponentai galėtų papriestarauti esą gyvename astovaujamosios demokratijos sąlygomis. Piliečiai deleguoja savo teises tvarkyti bendrus visuomenės ir šalies reikalus pasitikėjimą pelniusiemis atstovams, kurie sudaro Lietuvos Seimą. Jie ir turėtų teisiškai, įstatymu nustatyta tvarka rūpintis bendrais reikalais. Tačiau tuomet išeity, kad mūsų šalies žmonės piliečiais tebūna, grubiai tarant, kartą per ketverius metus, per rinkimus į Seimą, o viša likusį laiką ji pasmerkta egzistuoti kaip minia, nebeturi teisių nei pareigų rūpintis bendrais reikalais.

Pasak A. Navicko, viešojo intereso gynėjais Lietuvos dažniausiai tampa negausios, bet atkaklios piliečių grupės, į kurias valstybės institucijos, taip pat didžiausios žiniasklaidos priemonės žvelgia kaip į įkyrius uodus, kurie trukdo ramiai gyventi: "Paprastai tokie piliečiai nesulaukia politikų ar valstybės tarnautojų palaišymo. Pastarieji savo pareigas pradeda vykdyti tik tada, kai nebelineka kitos išeities. Reikia pavyzdžių? Kuršiu Nerijos nacionalinio parko ar Vilniaus senamiesčio niokojimas".

Koks nusikalstamas ir žalingas trukdymas piliečiams ginti viešuosius interesus paaikėja tada, kai pradedi dar labiau giliintis į Lietuvos situaciją. Juk ne veltui Tėvynės sajungos pirmininkas A. Kubilius konstatoja, kad pilietinė visuomenė Lietuvos dar tik formuoja. Beje, "lėtai ir sunkiai". Tikraja padėti galima pamatyti ir remiantis mokslininkų tyrimais.

Niekas nieko negali

Toje pačioje šių metų Sanitaros-Šviesos konferencijoje jauna politologė ir sociologė

Ainė Ramonaitė pristatė tyrimą, kaip Lietuvos veikia pilietinė visuomenė. Jis ypatinges tuo, kad tai buvo vadina-masis "lauko" tyrimas, kada išsamiai ištirtas vienas nedidelis Lietuvos miestelis. Buvo atsižvelgta į visų šio miestelio gyventojų nuomonę, ištyrinėti tiek formalūs, tiek neformalūs šios gyvenvietės žmonių socialiniai tinklai, ryšiai.

Pasak tyrinėtojos, žmonės žino, kaip elgtis, ką daryti, kai pasimiršta kaimynas. Visi susirenka ir kiekvienas atlieka savo pareigą. Tokiai atvejais nereikia specialios organizacijos, darbų ir atsakomybės pasidalijimo. Viskas išeina savime.

Tačiau padėtis tampa radikalai skirtinga, kai reikia sutvarkyti kokį nors bendrą reikalą miestelio, savivaldybės, nekalbant jau valstybės mastu. Tada išryskėja totalinis žmonių neįgalumas – visi įsitikinę, kad pakeisti jie nieko negali. Net jei nepatinka tura miestelyje, gyventojai nemano, kad jie galėtų kaip nors ją sutvarkyti. Dauguma klasių žmonių net nesusimastė, kad galimą tiesiog nueiti pas seniūnų ir atkreipti į tą tvorą vietinės valdžios dėmesį.

Konferencijoje nuskambėjo gana įtikinami ir, palyginus, šiurpoki statistiniai duomenys. Pavyzdžiu, 75 proc. JAV piliečių, 1968 m. tyrimo duomenimis, tikėjo, kad jie gali paveikti visuomenę ir viską pakeisti net nacionaliniu lygiu. Tuo tarpu A. Ramonaitės tyrinėtoje gyvenvietėje tik 4 proc. žmonių tikėjo galintys šiek tiek ką nors pakeisti šalies mastu. 18 proc. buvo įsitikinę, kad jie galėtų šiek tiek ką nors pakeisti savo gyvenamąjį miestelio mastu.

Sis lauko tyrimas atskleidė bendrą visai Lietuvai tendenciją – gyvename neįgalioje visuomenėje, kuri akla tiki savo neįgalumu, kuri nesugeba susiorganizuoti ir pati veikti. Visi jaučiasi bejėgiai, niekas nieko negali. Net Seimas!

"Kaip ją ginti?"

"Kai bėda ištinka bičiulį, mes paprastai žinome, kaip reaguoti, kokią pagalbą siūlyti. Tačiau kodėl Lietuvos taip

vangiai ginami viešieji interesai? Labai tikėtina, kad tai susiję su elementariu įgūdžiu nebuvinumu. Iš kolektyvizmo strimgalviais metėmės į radikalų individualizmą. Išmoko-me sakyti "mano" ir dažnai nebematome, kad egzistuoja taip pat ir bendros atsakomybės erdvė. Kaip ją ginti?", – rengiųkai klausė A. Navickas savo pranešime.

Prieš keletą metų vienas Lietuvos kaimas, pasipiltinės neveiksniu policija, nesugebėjusia užtikrinti šios gyvenvietės žmonių saugumo, viešai pareiškė, kad jie norintys atsisakyti policijos paslaugų, nemokėti mokesčių, o savo saugumu pasirūpinti pačių savo, tai yra bendruomenės, jėgomis. Tačiau į ši pareiškimą buvo pasižiūrėta labai neigiamai, kaip į išsišokimą, kaip į valstybės pamatumą griovimą iš vidaus. Tačiau iš šiandienos perspektyvos, kai žmonės nenori, nesugeba, negali ir yra trukdomi tvarkytiviešus, bendrus reikalus, ši iniciatyva keilia pagarbą.

Gyventojai dabartinėje visuomenėje turėtų susirūpinti ir susimąstyti. Ypač vertindami padėtį iš istorinių perspektyvų. O jei mūsų šalai kiltų karinės intervencijos grėsmė? Kiek mūsų žmonių, tvirtai tikinčių, kad šiai laikai viską galima nusipirkti "Maximoje" (net – saugumą!), imtų į rankas ginklą ir stotų ginti savo krašto, taigi viešojo interesu? Ar ir tada atsirastų teisėjų, priimančių nutartis, kad esą piliečiai neturi teisinio pagrindo ginti viešojo interesu?

Politikai į šią situaciją šiandien žiūri gana lėkstai ir primityviai. Seime jau yra užregistruotas įstatymo projektas, numatas įtvarka, kaip būtų leidžiama ginti viešuosius interesus. Dar vienas teisės aktas, kuris įteisins tai, ko įteisinti tikrai nereikėtų, nes tai įgalina pats gyvenimas, sveikas protas ir sąžinė. Toks priimtas įstatymas, žinoma, laikinai pagelbėtu "Lietuvos" kino teatro gynėjams. Tačiau kita vertus, tai yra savotiškas kapituliacijos aktas. Mažu mažiausiai tai – kapituliacija prieš sveiką protą.

Ingrida VĒGELYTĖ

LPKTS filialų pirmininkams

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sajunga renka LR piliečių parašus prie kreipimosi į Lietuvos Respublikos generalinį prokurorą, kuriai reikalaujama išsamaus plk. Vytauto Pociūno žūties tyrimo, paviešinant dokumentus dėl jo atleidimo iš VSD ir iš Lietuvos Respublikos išsiuntimo.

LPKTS filialų pirmininkus

prašome organizuoti parašų rinkimą filialuose.

Parašų lapą rasite internete: www.lpkts.lt/treminys.htm

LPKTS valdyba

Aniceto Juknio-Kranto būrio partizanai

Anicetas Juknys, Antano, gimė 1927 m. Ukmergės aps. Pabaisko valsč. Mažeikiškių kaime. 1948 m. tapo partizanu. Priėmės partizano priesaiką ir pasirinkęs Kranto slapyvardį įsitrukė į Vytauto Strazdo-Klausučio partizanų būrių. 1949 m. rugpjūčio pabaigoje žuvus Vytautui Strazdui-Klausučiu, A. Juknys-Krantas išrinktas būrio vadu. Būrys priklauso psk.

K. Puodžiūno-Titnago vado-vaujamai Didžiosios Kovos apyg. Brinktinei.

Kranto būrys turėjo didelę veiklos teritoriją ir dažnai keisda-vovietovę. Būrys veikė Veprių, Pabaisko, Širvintų, Gelvonų buvusių valsčių sancirtose. Dažniausiai apsistodavo Žemaitkiemio valsč. Medinų, Siesikų apyl. Garbuvo kaimuose ir Jonavos rajono teritorijoje, buvusioje arčiausiai Ukmergės rajono. Kranto būrys turėjo kelias slėptuvės. 1949-ųjų pabaigoje ir 1950 m. pavasarį Krantas su dvimi savo bendražygiais Vytautu Gečiauskui-Spygliu ir Jonu Rudokui-Sauliu žiemojo Ukmergės r. Mikočių k. gyventojo Latvio sodyboje įrengtame bunkeryje. Kiek Kranto būryje buvo partizanų, nežinoma.

Kai 1950 m. rugsėjo 18 d. septyni Kranto būrio partizanai po atliktos užduoties sugrįžo į Latvio sodybą, aptarę reikalus, pailsėjė, nuėjo pas kaimynus. Matyt, buvo agento pasekti. Kitos dienos ryta Latvio sodyba buvo apsupta MGB čekistų, vadovaujamų plk. Vikrevo ir kpt. Teliolino. Sodyboje atliko krata, radę tuščią bunkerį susprogdino. Suėmė Latvienė ir jos sūnų Bronislovą, vėliau nuteisė 10 metų laisvės atėmimo. Vakare, kareiviams pasitraukus iš sodybos, pas kaimynus pasislėpę septyni Kranto būrio partizanai persikėlė į kitą vietą.

1944 m. buvo sugautas sovietų armijoje tarnauti vengės Jonas Bagdonas, g. 1924 m. Taujėnų valsč. Jasiuliškių kaime, gyvenęs Siesikų apyl. Garbuvo k. Trumpai apmokytas jis buvo išvežtas į Antrojo pasaulinio karo frontą ir dalyvavo Berlyno šturme. Kai rui pasibaigus grįžo į Garbu-

vos kaimą. Susipažino su Kranto būrio partizanais, juos rėmė, teikdavo informaciją apie sovietų karinių dalinių buvimo vietą. J. Bagdonas taip ryšininku rėmėjo. Jo sodyboje slėpdavosi būrio vadas Anicetas Juknys-Krantas, Antanas Gečiauskas-Spyglys, Algirdas Lapinskas-Audra. Vėliau jie persikėlė į kaimynystėje įrengtą Jono Bagdonos

DKA B rinktinės partizanai (iš kairės): būrio vadas P. Misiūnas-Vytenis (1931-1952), D. Čaikauskas-Piršlys, Kirvis (1910-1954), būrio vadas A. Juknys-Krantas (1927-1952)

Nuotr iš asmeninio K. Strazdo archyvo

prizūrimą slėptuvę.

1951 m. Diemedį ir Algį Lapinską moteris pagirdė apnuodytu pienu ir abu buvo suimti, tačiau tik vieną Diemedį nuteisė mirties bausme. Lapinsko nuteisė.

Ukmergės MGB sužinojo apie Jono Bagdono ryšius su partizanais ir jį 1952 m. kovo 16 d. areštavo. Bandė užverbuoti. Tardymu metu J. Bagdonas partizanų neišdavė ir buvo paleistas. Grįžęs namo papasakojo apie tai tévams ir pasitraukė į Pagelažius. Susirardo Krantą ir pasirinkęs Margirio slapyvardį priėmė partizano priesaiką. Taip J. Bagdonas tapo Kranto būrio partizanu. Jis buvo iš tų žmonių, kurie rinkosi kovos kelią ir žinojo, kad eina žūti už tautos laisvę, nes veltui jos mums niekas nedovanos. Tévynė jis gynė neilgai, vos septynis mėnesius.

Apie A. Juknio-Kranto partizanų būrio sunaikinimą yra kelios versijos, tačiau išsa-maus atsakymo apie anų die-nų įvykius artimieji neturi. Nežinoma ir tiksliai partizanų žūties data. Kranto būrys buvo vienas iš paskutinių DKA partizanų būrių.

Jeigu gyvūliudininkų, pri-simenančių šiuos tragiškus įvykius, ir galinčių sutekti žinių, prašyčiau informuoti. Parašykite "Tremtinui" arba asmeniškai: K. Strazdai, Lentvario g. 5-11, LT 44435 Kau-nas. Tel. (8 37) 748 065.

Kazys STRAZDAS

Pagerbtai Klajūno būrio partizanai

Tauro apygarda, grumda-masi su priešu už Lietuvos laisvę, paliko ryškius pėdsaku. Kasmet vasarą prisili-ejiame prie šio tragiško Lietu-vai istorinio laikotarpio – atidengiame ir pašventiname partizanų atminimui skirtus paminklus.

Rugpjūčio 19 d. Vilkaviškio r. Klausučių sen. Pocviečio kaime buvo pašventintas LGGRT įlešomis pastatytas paminklas. Atminimo ženklas iškilo toje vietoje, kur žu-vo trys Tauro apyg. Kęstučio rinktinės Klajūno būrio 69 kuopos partizanai: Vincas Dulskis-Žaibas, Juozas Simanavičius-Smauglys ir Antanas Šipaila-Kovas. Jie kovojo Pocviečio kaime ir jaunas gyvybes už Tėvynę atidavė šalia esančioje Kemer-zūno sodyboje.

Šv. Mišias Žaliosios Šv. Roko bažnyčioje aukojo Vilkaviškio katedros klebonas dekanas prelatas Vytautas Gustaitis bei Žaliosios ir Virbalio bažnyčių klebonas Vytautas Eidukaitis.

Po šv. Mišių automobilių virtinė nusidriekė Pocviečio kaimo link. Klausučių seniū-

nė Gema Skystimienė rūpi-nosi, kad niekas neišklystų iš kelio, nors partizanų žūties vieta buvo pažymėta Vytauto Sedzeniausko pagamintomis rodyklėmis. Jis kartu su Algiu Aželsku atliko paruošiamuo-sius darbus, sutvarkė aplinką prie pastatyto paminklo. Už pagalbą šio renginio metu esame dėkingi Klausučių se-niūnei.

Minėjime dalyvavo daug žmonių: buvę tremtiniai ir politiniai kaliniai, partizanai, TS nariai, šauliai, žuvusių giminės ir artimieji, bendražygiai, Virbalio ir Žaliosios bažnyčių choristai, šaulių ansamblis, vadovaujamas Algimanto Še-rono. Šventėje dalyvavo Tau-ro apyg. partizanų vado pav. Vytautas Raibikis, pažinojęs Vincą Dulskį-Žaibą. Iškilmes atvyko ir Vincą Dulskį-Žaibą pažinojęs Juozas Dulskis-Tigras, Žilvitis, partizanai-Jonas Tamašauskas, Petras Gumauskas-Pipiras ir nepakeičiamas pamink-lų partizanams įamžintojas Romas Rusteika. Prie vėliau garbės sargyboje rikiavosi bu-vęs tremtinys Antanas Žvirbilis, partizanų ryšininkas Vy-

tautas Sedzeniauskas, šauliai ir šaulės.

Paminklą pašventino pre-latas Vytautas Gustaitis, skambėjo giesmės ir dainos. Užventoje kovoje paaukoju-siuosius gyvybę nuaidėjo sal-vės, jų atminimas pagerbtas tylos minute, sugiedotas Lietuvos himnas. Danutei Brazytei ir Luizai Bilickie-nei uždainavus partizanų dainą, paminklo papédėje sužibo žvakučių liepsnelės, prāzydo gėlės.

Poetas Kęstutis Genys ra-sė: "...Žuvo jie kovodami už mūsų laisvę. Jei ne jų auka, nebūtu Lietuvos, net ir tos, kurių šiandieną ašaromis lais-tom." Kalbėjusi 1941 m. trem-tinė Henrika Almonaitienė sakė, kad savoka Tėvynė – labai svarbi. Ji ragino neužmiršti, ką šiandien turėtume sau-goti ir puoselėti.

Minėjime nuskambėjusi šaulių ansamblio daina apie žaliuosius Lietuvos ąžuolus nuteikė optimistiškai: Lietu-voj žaliuos ąžuolai, jei bus žmonių, mylinčių Tėvynę.

Dalija KARKIENĖ,
LPKTS Vilkaviškio filialo pirmininkė

Balėnų miško tragedija

Gražų rugpjūčio 11-osios ryta į Mažeikių r. Pievienu miestelio senają bažnytę, garsėjančią šv. Velykų nakties tradicijomis, įamžintomis A. Matelio dokumentiniame filme, rinkosi Lietuvos laisvés kovos sąjūdžio dalyviai, buvę partizanai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, šauliai ir žuvusių partizanų giminės, taip pat Tėvynės apsaugos rinktinės dalyviai. 1944 m. liepos 29 d. šalia bažnytėlės buvusiame Pievienu klebonijos pastate buvo iškurtą Tėvynės apsaugos rinktinės. Jos pulkai laikė fronto liniją su bolševi-kais ties Papile ir dalyvavo Sedos mūšyje.

Po šv. Mišių automobilių kolona, policijos eskorto lydi-ma, pasuko į Balėnų mišką. Ten kunigas Saulius Styra pa-shventino atminimo ženkla, skirtą 1951 m. gegužės 9 d. žu-vusiems Žemaičių apyg. Ne-varėnų būrio partizanams: Vytautui Laurinavičiui-Šviesai, g. 1929 m., Stasiui Lukšui-Voldemarui, g. 1923 m., Tadui Norkui-Vėtrai, g. 1925 m., Valerijai Norkutei-Smilgelei, g. 1927 m., Kostui Paulauskui-Raketai, g. 1925 m., ir Sedos būrio partiza-nams: būrio vadui Vaclovui Razonui-Vitkai, g. 1921 m., Antanui Bernotui-Lendrei, g. 1922 m., Stefanijai Kozic-kaiet-Eglutei, g. 1928 m.

Plazdant žvakučių liepsne-

lėms, žydint vasaros gėlėms tylos minute pagerbtas žuvu-sių atminimas, nuaidėjo sal-vės. Minėjimą pradėjo Lietu-vo Sajūdžio Mažeikių sk. pir-mininkas Antanas Poškus, apie prieš 56 metus įvykusią tragediją papasakojo muzie-jaus darbuotojas istorikas Algimantas Muturas.

"Sedos, Viešnių ir Ne-varėnų partizanų būriai tą lemtingą dieną buvo numata-tę susitikti Balėnų miške, nes stribai gegužės 9-ają švēsdavo pergalės dieną. Partizanai tikėjosi, kad jie į mišką nelis, tačiau buvo iš-duoti, nes Prano Šiūšos bū-ryje infiltruotas agentas „Petrov“ perdavė rašteli Tel-šių MGB. Jame buvo nurodyta, jog gegužės 8-9 dienomis Balėnų miške įvyks partizanų susirinkimas, dalyvaus 30 žmonių," – priminė istorikas. Į numatytą susitikimą atvyko Sedos būrys, viešniškių ne-buvo. Infiltruotas agentas tuo metu "sunegalavo" ir ap-sisupės apsiaustu nuošaliai atsigulė. Staiga pasipylus šū-viiams agentas nubėgo gilyn į mišką. Mūšio dalyvis Adomas Lukošius-Lendrūnas prisiminė kautynių detailes. Gyviems išlikti pavyko tik Adomui Lukošiui ir Švytu-riui.

1952 m. Adomas Lukošius buvo nuteistas 25 metams la-gerio. Po šio mūšio dar metus

kovojo Nevarėnų būrio vadas Pranas Šiūša-Genys, Vismi-nas, Gembutas bei Barbora Vilnelė, Gegutė. Bunkeryje rasta 155 egz. 1952 m. liepos 18 d. "Lietuvos balso".

Žuvusiųjų Balėnų miške palaikai surasti ir palaidoti Nevarėnų bažnyčios šventoriuje. Apie skaudžius išgyvenimus ir žiaurius anų metų įvykius kalbėjo Seimo narys, Lietuvos Sajūdžio pirmininkas Rytas Kupčinskas, Že-maičių apyg. partizanų va-das dim. kpt. Steponas Gry-bauskas, Sedos mūšio daly-vis dim. kpt. Bronius Gird-vainis, Mažeikių mero pav. Rimantas Norkus, Mažeikių šaulių kuopos vadas Pranas Trakinis. Susirinkusiesiems eiles skaitė Sofija Šviesaitė ir Jadyga Bičkuvienė. Dainavo LPKTS Mažeikių filialo choras, vadovaujamas Margaritos Jutkuvienės, renginį vedė Tirkšlių kultūros centro direktorius Vytau-tas Dainius.

Šventės dalyvai svečiavo si Alfonso Degučio sodyboje. Ten susitikimo akimirkos té-sėsi.

Dékojame LGGRT centru už paminklo statybos finansavimą, Tirkšlių seniūnijai ir Balėnų girininkai už aplinkos sutvarkymą, Mažeikių savivaldybei – už suteiktą transportą.

Albertas RUGINIS

Moksleiviai pasipriešinimo organizacijose

Pabaiga.
Pradžia Nr. 31 (765)

Ukmergės gimnazija

Gimnazijos kapelionas kun. Antanas Simaška organizavo chorą, gimnazistų buvo mylimas, pasakojo jiems ir apie lietuvių pareigą kovoti su okupantu. Matydamas, kad mergaitės neabejingo tautos kančiai, subūrė penkias gimnazistes į grupę. Jos turėjo padėti kovotojams. Vadove kapelionas paskyrė Stasę Imbrasaitę. Visos mergaitės tada pasirinko slapyvardžius. Apolonia Mackelaitytė tapo Rugiagėlė. Mergaitės mokėsi aprišti žaizdas, sustabdyti kraują, sutvarstyti sužeistą koją ar ranką, gelbėti ir guosti mūšyje sužeistą partizaną. Kartą Stasė mokyklos vakare neatsargiai padeklamavo keletą partizaniškų eileraščių. To užteko, kad tuo pat būtų suimta. Neišlaikiusi kankinių papasakojo apie „seselių“ grupę. Galbūt todėl, kad jokios rimtos veiklos jos nebuvovo pradėjusios, o mokymasis padėti sužeistam ar sergančiam žmogui jai neatrodė nusikaltimas. Tačiau greitai buvo suimtas ir kapelionas kun. A. Simaška, ir Ukmergėje gyvenusios „seselės“. Apolonia buvo išėjusi namo, tad suėmimo išvengė. Pradėjo slapsytis, tačiau ir jai likimas atseikėjo Sibiro lagerių sunkumus, skausmus, prarado savuosius, draugus.

Tokia pradžia neatbaudė gimnazistų nuo noro padėti kovojančiai tautai. Apie 1946 m. 5 klasės mokiniai užmezgė ryšius su DKA B rinktinės vadu Alfonsu Morkūnu-Plienu. Grupė pasivadino „Lituanikos“ vardu, jų sąrašuose buvo 17 jaunuolių. Vincas Vernicko-Vanago teigimu, tai—Steponas Sudnikas-Aušra, Mindaugas Sudnikas-Linas, Povilas Jačiūnas-Žaibas, Albinas Jočys, Donatas Adamonis-Debesis, Vytautas Šepeptys-Laužas, Vytautas Purlys-Rūkas, Jonas Meilus-Gintaras, Juozas Razmaratas-Šernas, Benediktas Kalvelis-Atžala, Kazys Puknys-Kelmas, Petras Aviča-Erelis, Juozas Aviča, Stepas Baltušis-Gegutė, Vincas Vernickas-Vanagas, Mykolas Vernickas-Sakalas, Vytautas Raugalas-Žilvitis. Daugumą buvo iš Žemaitkiemio valsč. Pogrindžiu vadovavo Mykolas Vernickas-Sakalas, jo pavaduotojas buvo Vytautas Raugalas-Žilvitis ir moky-

tojas Albinas Jočys. Plienai asmeniškai duodavo moksleiviams užduotis, reikalavo griežtos konspiracijos, perduodavo partizaninę spaudą. Priesaičiai priėmė 1946 m. rudenį Valę miške, Žemaitkiemio valsč.

Gimnazistai turėjo ne tik kovoti su ginklu prieš pavergejus, bet ir platinti spaudą, aprūpinti partizanus vaistais, rašymo priemonėmis, popieriumi, net fiziškai naikinti išdavikus. Deja, MGB, tyres Pašilės įvykius, sugebėjo išaiškinti jaunuosius kovotojus. 1947 m. spalį buvo suimtas Albinas Jočys-Arūnas, surengtos pasalos kitiemis organizacijos nariams. Nepilnamečiai buvo nuteisti 10 m. lagerio, o pilnamečiai 25 m.

Jiezno gimnazistai

1948–1949 mokslo metais šioje gimnazijoje susidarė grupė jaunų žmonių, ieškojusi kelių padėti miškuose žūstantiems partizanams: Algimantas Valatka, Vytautas Valatka, Dominykas Randis, Vytautas Nenartavičius, Vytautas Melinkevičius (grupės vadas). Byla buvo paviešinta, jaunuoliai nubausti, okupantai manė, kad po šio įvykio jiems praėis noras priešintis valdžiai.

1952 m. vasara. Partizanis judėjimas Jiezno apylinkėse jau sunaikintas, vienas kitas išlikę gyvas rezistentas slapstėsi. Birželio mėnesį į Jiezno gimnazijos „Jaunuų Lietuvos partizanų“ būrį vėl susibūrė Jiezno, Nemaniūnų, Aukštadvario, Kruonio jaunuoliai. Jų jau buvo 61, nors turėjo po 15–17 metų. Gimnazistai sugebėjo gauti kelis šautuvus, o iš Jiezno rajono švietimo skyriaus – rašomają mašinėlę. Čia pat gimė būrio įstačiai, statutas, valdymo struktūra. Deja, apie jaunuosius kovotojus sužinojome tik iš KGB archyvų nuotraukų, saugomų Lietuvos genocido muziejuje.

Apylinkėje veikusių partizanų būrio vadai – J. Gruzdževičius-Erelis, gimęs 1935 m. Jiezne. Jo pavaduotojas – J. Kotickas-Sakalas. Minimas dar ir J. Cibulskas, tačiau sąrašas sudarytas, nurodant kovotojų slapyvardžius – Tarzanas, Žaibas, Jovaras. Tarp jaunuųjų patriotų buvo Birutė Gruzdževičiūtė (vadovė, partizano sesuo), Aldona Adamonytė, Juozas Genecius, Albinas Jaruševičius, Kostas Leckas, Vladas Lubauskas, Antanas Ragedevičius,

Petras Piliučiauskas.

Gimnazistai pasiryžę į vesti karinę drausmę, pavaldumą pagal užimamas pareigas: kovojo, sanitaras, gailestinėti seselė. Visi turėjo savo vietą toje jaunuolių numatytoje kovoje prieš raudonąją galybę.

Deja, okupantai jau buvo užgrobtu kraštu šeimininkai. Didelių sunkumų išaiškinti būrį nekilo. 15 vaikinų suėmė, 10 nuteisė kalėti. Iki to gal devynis mėnesius jaunuoliai kruopščiai mokėsi partizaninio karo gudrybių ir konspiracijos, kuri, deja, buvo nepakankama. Tik nuotraukos, padarytos atminimui, ir beliko mums iš tų laikų Jiezno krašto gimnazistų pasiryžimo atnaujinti kovą už Lietuvos nepriklausomybę.

Širvintų progimnazija

Dar 1944 m. pradžioje Širvintų moksleiviai supratė, kad Lietuvai kartu su sovietų kariuomenė ateina sunkūs laikai. Kuriantis Vietinei rinktinei dalis jų ryžosi stoti į jos gretas. Antanas Rukša pradėjo rinkti markes ginklams įsigytį, kol direktorius Taškūnas įtikino to nedaryti. Išėjė vasaros atostogų moksleiviai patys matė sugrįžusius okupantus, girdėjo apie besikuriančius partizanų būrius. Jau 1944 m. rudenį ketvirtokai Jonas Brasiūnas, Zenonas Tamošiūnas, trečiokai Pranas Kojala, Juozas Svirskas, Julius Bernotas ir prieš metus mokyklą baigęs Leonas Kučius susirado ginklų ir nuėjo pas partizanus į Santariškių k., susitiko su tada dar šešiolikmečiu Henriku Klimašausku, jų būrio vyresniuoju. Deja, didelio pritarimo jaunieji kovotojai nesulaukė. Tad permiegojė kaimo daržinėje gržo į Širvintas, kur jų laukė nemalonumai. Mat Prano Kojalo tėvas, radęs sūnaus paliktą rašteli, kuriamė tas rašė „išeinantis ginti Tėvynę“, susukojo NKVD pranešti, kad kažkur dingęs jo vaikas. Galvojo, kad už tą žygį Pranukas bus tik pabartas. Deja, sugrįžusius vaikinus suėmė, tardė, o vėliau visus, išskyrus Z. Tamošiūną, nuteisė ilgus metus kalėti. Dėl moksleivių sumanymo nemalonumų turėjo ir mokytojai.

(Pagal H. Klimašausko pasakojimą)

Spaudai parengė
Stanislovas
ABROMAVIČIUS

Narsūs Ūdrijos būrio partizanai

Gražu rugpjūčio 19 d. sekadienį žmonių minios susirinko į Alytaus r. Ūdrijos bažnyčią šventi šv. Roko atlaidų. Šv. Mišios buvo aukojamos ir už 1951 m. sausio 12 d., Prieinė r. Kieliško k. A. Vinicko sodyboje žuvusius Dainavos apyg. Dzūkų rinkt. Kęstučio tėvonijos Juozo Kuzmicko būrio partizanus – grupės vadą Joną Petraitį-Dagilių ir Alfonsą Diškevičių-Jaunutį.

Po šv. Mišių kolona automobilių pasuko Žagarių ir Kieliško kaimų link, kur žuvusių atminimui pastatytas atminimo ženklias. Jį pašventi-

cia okupantai ir jų pakalikai stribai nesijautė saugūs. Narsūs Ūdrijos būrio partizanai, vadovaujami drąsiaus vado Vaclovo Petraškos-Žižmaro, Šturmoo, nuolat primindavo, kas šių apylinkių šeimininkai. Vyko mūšiai su gausiais kola-borantų, stribų būriais Putrišių malūne, prie Peršekės tilto į Žagarius, Ūdrijoje, Žagariuose prie Jono Marcinkevičiaus sodybos ir daug kitų. Per Žagarių ir Kieliško kaimus nematoma gija ėjo ryšys tarp Pietų Lietuvos ir Tauro apygardos partizanų. Petro Vasiliausko sodyboje – prie jos iš-

Jonas Petraitis-Dagilis, Alfonsas Diškevičius-Jaunutis, Ignas Miliauskas-Varpas

Prie žuvusių partizanų atminimo ženklo

no Ūdrijos bažnyčios klebonas Marčiulionis, ceremonijoje dalyvavo Alytaus vikaras Valdas Simonavičius ir Alytaus bataliono karo kapelionas.

Prie paminklo Balbieriškio seniūnas Algimantas Marcinkevičius padėkojo už partizanų atminimo įamžinimą.

Plačiau apie partizanus papasakojo atminimo ženklo pastatymo organizatorius kaujetis Antanas Čebatavičius, kilęs iš gretimo Putriškų k.:

„Šiandien mumus sunku įsivaizduoti ir suprasti, iš kur tiek drąsos, pasirūpimo ir meilėstėvnei įėmė šie drąsus vyrai, nes tai jau buvo 1950-ieji – šeštieji partizaninio karo metai su nesuskaiciuojamomis aukomis. Pergale galėjo tikėti optimistai, didžiaviriai, tokie kaip Adolfas Ramanauskas, Juozas Lukša...“

Mūsų apylinkėse partizaninis karas buvo ypačiaurus,

kilo šis atminimo ženklas – vykdamas į susitikimą su Dzūkų apygardos vadu Kazimieraičiu yra lankėsis legendinis partizanas Juozas Lukša.

Kieliško kaime žuvo: Jonas Petraitis-Dagilis, grupės vadai, g. 1931 m., Marijampolės aps. Gudelių valsč., Dau-

girdų k., partizanavęs nuo 1950 m., Alfonsas Diškevičius-Jaunutis, g. 1929 m. Kirmeliškių k., partizanavęs nuo 1950 m. vasaros. Sunkiai sužiestas Ignas Miliauskas-Varpas, g. 1929 m., pateko priešui į rankas, bet nieko neįsdavė.

Gaila, kad šiandien šie partizanai nepelnytai užmirštinti, iki šiol šiose apylinkėse dar daugelis žymių vietų nepažymėtos. Ar nejaučiame skolos siems didvyriams? Pagalvokime, juk jei ne šių vyru auka, ar šiandien būtume tuo, kuo esame...“

Jonas NAVICKAS

Skelbimai

Švč. Mergelės Marijos Gimimo atlaidų programa

Rugsejo 8 d. (šeštadienį) – Švč. Mergelės Marijos Gimimas

Mariologinis kongresas. **10 val.** meldžiamės už gyvojo rožinio, Marijos legiono bei Marijai pašvėstasias grupes. **12 val.** meldžiamės krikščionių vienybės tikėjime. **18 val.** meldžiamės už šeimas, laukiančias gimstančio vaikelių.

Rugsejo 9 d. (sekmadienį) – Parapijų ir šeimų diena
10 val. meldžiamės už už parapijas ir šeimas. **12 val.** meldžiamės už Bažnyčią Lietuvoje. **16 val.** meldžiamės už jaunimą. **18 val.** meldžiamės už katalikiškas bendruomenes ir sambūrius.

Rugsejo 10 d. (pirmadienį) – Policijos ir teisėsaugos darbuotojų diena

10 val. meldžiamės už teisėsaugos darbuotojus ir jų šeimas. **12 val.** meldžiamės už policijos darbuotojus ir jų šeimas. **18 val.** meldžiamės už nuteistuosius ir jų šeimas.

Rugsejo 11 d. (antradienį) – Kariuomenės, savanorių, partizanų ir šaulių diena

10 val. meldžiamės taikos ir ramybės pasaulei. **12 val.** meldžiamės už Lietuvos karius ir jų šeimas. **18 val.** meldžiamės politinių partijų atsinaujinimo.

Rugsejo 12 d. (trečiadienį) – Kunigų ir dievui pašvėstojo gyvenimo narių (vienuolių) diena

10 val. meldžiamės už kunigų ir vienuolių ištikimybę savo pašaukimui. **12 val.** meldžiamės už kunigus ir pašvėstojo gyvenimo narius. **18 val.** meldžiamės už žiniasklaidos darbuotojus ir jų šeimas.

Rugsejo 13 d. (ketvirtadienį) – Sunkumus patiriančių lietuvių žmonių diena

10 val. meldžiamės už žemdirbius, darbininkus ir jų šeimas. **12 val.** meldžiamės už išeivius ir jų šeimas. **18 val.** meldžiamės pašaukimų į kunigystę ir pašvėstųjų gyvenimą. **19 val.** vidinio išgydymo pamaldos.

Rugsejo 14 d. (penktadienį) – Ligoniu, slaugytojų ir medicinos darbuotojų diena

10 val. meldžiamės vilties stokojantiems. **12 val.** meldžiamės už ligonius, slaugytojus, medicinos darbuotojus ir jų šeimas. **18 val.** meldžiamės už siekiancius išsivaduoti iš priklausomybių ir jų šeimas.

Rugsejo 15 d. (šeštadienį) – Švč. Mergelė Marija Sopulingoji. Jaunimo, akademinių bendruomenių ir kultūros darbuotojų diena

10 val. meldžiamės už kultūros darbuotojus ir jų šeimas. **12 val.** meldžiamės už jaunimą ir akademinių bendruomenių narius bei jų šeimas. **18 val.** meldžiamės už Lietuvos kunigų seminarijų bendruomenes.

Rugsejo 16 d. (sekmadienį) – Šeimų diena

10 val. meldžiamės už mokyklų bendruomenes. **12 val.** meldžiamės už parapijas ir šeimas. **18 val.** dėkojame Dievui už malones per Šilinių atlaidus. Procesija. Atlaidų pabaiga.

LPKTS Utenos filialas ir Vytauto apygardos partizanų valdyba rugsejo 15 d. rengia žygį Vytauto apygardos partizanų kovų takais.

Programa:

10 val. šv. Mišios Labanoro bažnyčioje.

Maršrutas: Labanoro goria, Kalnų srities štabo bunkeriai, kautynių vieta, paminklas žuvusiesiems; Labanoro goria, Kauko bunkeriai, kautynių vieta; Labanoro goria, Margio bunkeriai, kautynių vieta; Papiškių k. paskutinio Lietuvos partizano Antano Kraujelio žties vieta; Utene, kančių kalnelis partizanams, koplyčia – Marijos ir Aleksandro Žemaičių dovana Utene; Utenos stadionas, pokalbiai partizanams atminti. Maršruto ilgis 75 km, miško keliais 10 km, lauko keliais 6 km.

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Tremtinys

Užjaučiamė

Mirus vyru ir tėvui, nuoširdžiai užjaučiame buvusių tremtinę Salomėjā ŠULIENĘ ir sūnų Saulių.

LPKTS Kauno filialo Panemunės poskyrio taryba

Dėl žmonos mirties nuoširdžiai užjaučiame ilgametį buvusių tremtinį ir politinių kalinių choro narį Jurį DIRVONSKĮ.

Kalvarijos buvusių tremtinį ir politinių kalinių choro vadovas ir choristai

Rugsejo 8 d. Anykščių r. Debeikių sen. Ivonių kaime, partizanų žties vietoje, bus pašventintas paminklinis kryžius. **12.30 val.** Debeikių bažnyčioje šv. Mišios už žuvusius. Po šv. Mišių Ivonių kaime pagerbsime žuvusius partizanus.

Rugsejo 8 d. (šeštadienį) **12 val.** Šakių r. Griškabūdžio parapijos bažnyčioje bus auksinės šv. Mišios už žuvusius Tauro apyg. Žalgirio rinkt. Vyčio kuopos partizanus: būrio vadą Vytautą Stotelį-Narą, Joną Cimbolaitį-Šarvą, Adomą Tumosą-Matrosą, Vytautą Endziulaitį-Svajūną ir Praną Svogūnaitį-Klevą. Po šv. Mišių žties vietoje Auksučių k. bus pašventintas paminklas. Ypač laukiame žuvusiuų giminių, artimųjų, buvusių bendražygių, jaunimo.

Teirautis tel. (8 5) 234 2019
Zigmo Tumosas.

Rugsejo 16 d. LPKTS Utenos filialas organizuoja išvyką į Šilinių atlaidus. Aplankysime Tytuvėnų vienuolyno ansamblį, Kryžių kalną. Registruotis tel. (8 389) 55 652.

Rugsejo 16 d. (sekmadienį) Alytuje, Šaulių namuose (S. Dariaus ir S. Girėno 10), LPKTS Alytaus filialo būtinėje, įvyks buvusių **Intos lageriu** politinių kalinių ir tremtinų jubiliejinis susitikimas.

10.30 val. šv. Mišios Alytuje, Šaulių bažnyčioje. Po šv. Mišių aplankysime paminklą „Varpas“. Vėliau LPKTS Alytaus filialo būtinėje bendrausime, pasivaissime. **13.30 val.** koncertas „Tik Jums“. **15 val.** Dzūkų vaišės LPKTS Alytaus filialo salėje. **21 val.** atsisveikinsime.

Nuoširdžiai kviečiame dalyvauti – suvažiuokite, suderdėkite su šeimomis, vaikais ir vaikaičiais! Pasiterauti Janinos Siugždintės-Juodžbaliénės tel. (8 315) 23 415, mob. 8 615 29 805.

ILSÉKITĖS RAMYBEJE

Adelė Gurinskaitė-Glavinskienė

1924–2007

Gimė Dambaukos k., Gražiškių valsč., Vilkaviškio aps., gausioje ūkininkų šeimoje. Mokėsi Kybartų gimnazijoje. Priartėjus frontui, 1944 m. šeima buvo išvaryta į Vokietiją. Grįžusi 1945 m. Adelė pradėjo mokytojauti kaimyninio Grajauskų k. pradinėje mokykloje. 1946 m. už ryšius su partizanais buvo suimta ir po žiaurių tardymų nuteista 10 m. lagerio ir 5 m. tremties. 1949 m. visą šeimą ištrémė į Irkutsko sr. Kačiugo rajoną. 1953 m. paleista iš Uchtos lagerio atvyko pas savo šeimą į tremties vietą. Dirbo kolūkyje, vėliau – miškų ūkyje. 1955 m. ištekėjo už tremtinio. 1957 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Vilkaviškyje. 1962 m. persikelė gyventi į Marijampolę. Iki pensijos dirbo būtinyje gyventojo aptarnavimo kombinate. Užaugino du sūnus.

Palaidota naujosiose Marijampolės kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame vyra, sūnus ir artimuosius.

LPKTS Marijampolės filialas

Benedikta Kutkaitytė

1926–2007

Gimė Šakių aps. Jonkūvalių, Uzarų k. ūkininkų šeimoje. 1951 m. šeima ištrēta į Tomsko sr. Kargasoko r. Vostoko gyv. 1956 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Kauno r. Ezerelyje, dirbo durpių įmonėje. Buvo TS ir LPKTS narė.

Palaidota Zapyškio kapinėse.

Brolis Vaclovas

Boleslovas Ročas

1921–2007

Gimė Raseinių r. Šiluvos apyl. Juškaičių kaime. 1947 m. areštuotas ir įkalintas Vorkutos lageriuose. Dirbo akmens anglies kasyklose. 1957 m. reabilituotas, grįžo į Gimtinę. Dirbo kolūkyje. Užaugino tris dukteris ir sūnus.

Palaidotas Šiluvos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, vakis, vaikaičius, gimines ir artimuosius.

LPKTS Kauno filialas

Stasys Kučinskas

1916–2007

Gimė Maštalierų k., Simno valsč., Alytaus aps. ūkininkų, auginusių keturis sūnus ir keturias dukteris, šeimoje. 1944 m. ne norėdamas patekti į okupantu kariuomenę, slapstėsi, palaikė ryšį su partizanais. 1946 m. šeima buvo ištremta į Sverdlovsko sr. Novaja Lialios miestą, o po pusantį metų perkelti į Severo Uralsko sr. Cereškos gyv., 13 metų dirbo aliuminio šachtose. 1954 m. sukurė šeimą su bendro likimo drauge Onute. Sibire gimė dvi dukters. 1957 m. grįžo į Lietuvą. Iki mirties gyveno Kalvarijoje. Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Marijampolės filialas

Irena Ona Matulevičiūtė-Glušauskienė

1943–2007

Gyveno Agurkiškės k., Marijampolės r. Šeimoje augo keturi vaikai: du sūnūs ir dvi dukters. 1946 m. šeima buvo išvežta į Sverdlovsko sr. Severo Uralsko rajoną. Irenai tebuvo dveji metukai. Tėvas nuteistas 10 m. kalėti Komijos lageriuose. 1964 m. grįžo į Lietuvą. Dirbo plytų gamybos įmonėje, putlių verpalų fabrike. Užaugino dukterį.

Palaidota Kalvarijos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą.

LPKTS Marijampolės filialas

